ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	**Λατινικά**
ΣΕΙΡΑ:	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	

Α. Κείμενο

Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus; is Gallos iam abeuntes secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit. Quod illic appensum civitati nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensatum est. Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogatus reversus est.

Nam cum ad eum magnum pondus auri publice missum attulliset, ut eo uteretur, vultum risu solvit et protinus dixit: "Supervacaneae, ne dicam ineptae, legationis ministri, narrate Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare quam ipsum fieri locupletem;

Cerva alba eximiae pulchritudinis Sertorio a Lusitano quodam dono data erat. Sertorius omnibus persuasit cervam, instinctam numine Dianae, conloqui secum et docere, quae utilia factu essent. Si quid durius ei videbatur, quod imperandum militibus esset, a cerva sese monitum esse praedicabat. Ea cerva quodam die fugit et perisse credita est.

Β. Παρατηρήσεις

1. Να μεταφραστούν τα παραπάνω αποσπάσματα.

(40 μονάδες)

2 α. dictator, aurum, nomen, vultum, acie, dono, militibus: να γραφούν η δοτική και αφαιρετική του ενικού αριθμού των παραπάνω ουσιαστικών.

(5 μονάδες)

2 β. Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται για καθεμιά από τις λέξεις:

i. quibus: ονομαστική ενικού στο γένος που βρίσκεται.
ii. hoc: στην ίδια πτώση στον ίδιο αριθμό στα άλλα γένη.
iii. eum: στην ίδια πτώση στο ίδιο γένος στον άλλο αριθμό.
iv. risu: στην ονομαστική του άλλου αριθμού.
v. ministri: στην αφαιρετική του άλλου αριθμού.
vi. locupletem: στην ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.
vii. cerva: στην γενική του πληθυντικού.

viii. numine: στην γενική, αιτιατική και αφαιρετική του άλλου αριθμού
ix. utilia: στην ίδια πτώση στα άλλα γένη
x. omnibus: στην ίδια πτώση, ίδιο γένος στον άλλο αριθμό

(10 μονάδες)

2 γ.
diu: να γραφούν τα παραθετικά του
magnum: να γραφούν τα παραθετικά του επιρρήματος.
eximiae: να γραφούν οι βαθμοί του επιθέτου και στα τρία γένη στην ονομαστική ενικού.
utilia: να γραφεί και στους τρεις βαθμούς στην ίδια πτώση και γένος ενικού αριθμού.

(5 μονάδες)

3 α. Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται για κάθε ρηματικό τύπο (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο για τους περιφραστικούς τύπους).
i. divisam: στην ίδια πτώση, ίδιο γένος, στον άλλο αριθμό.
ii. secutus est: στο ίδιο πρόσωπο, στην υποτακτική, στον άλλο αριθμό.
iii. dicitur: ίδιο πρόσωπο, ίδιο χρόνο, στην άλλη φωνή.
iv. attulissent: στο ίδιο πρόσωπο και έγκλιση, στον Ενεστώτα.
v. uteretur: μετοχή ενεστώτα, σουπίνο και γερούνδιο.
vi. imperare: να γραφεί η προστακτική Ενεστώτα και Μέλλοντα σε όλα τα πρόσωπα στην παθητική φωνή.
vii. persuasit: να γραφεί η υποτακτική στο ίδιο πρόσωπο στους χρόνους της παθητικής φωνής.
viii. essent: να γραφεί το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική Ενεστώτα και Παρακειμένου.
ix. videbatur: να γραφούν τα τρία γένη του γερουνδιακού στην αφαιρετική του πληθυντικού.

(10 μονάδες)

3 β. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις: in exilio, iure, protinus, ad eum, dono, instinctam, utilia, monitum esse, die.

(7 μονάδες)

3 γ. Να αναγνωριστεί πλήρως (είδος, εισαγωγή, συντακτικός ρόλος, εκφορά) η δευτερεύουσα πρόταση:
Cum ad eum magnum pondus auri publice missum attulissent.

(5 μονάδες)

4 α. Να εντοπίσετε τον α΄ και β΄ όρο σύγκρισης καθώς και τη συγκριτική λέξη:
Narrate Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare quam ipsum fieri locupletem.

(2 μονάδες)

4 β. Να αντικατασταθεί η δευτερεύουσα πρόταση με ρηματικό τύπο:
Nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensatum est.

(2 μονάδες)

4 γ. Να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου και να τον μετασχηματίσετε έτσι ώστε να εκφράζει υπόθεση δυνατή ή πιθανή:
Si quid durius ei videbatur, a cerva sese monitum esse praedicabat.

(3 μονάδες)

5 α. Να δικαιολογήσετε την παράληψη του υποκειμένου του ειδικού απαρεμφάτου:
Perisse credita est.

(2 μονάδες)

5 β. Να αντικαταστήσετε τον τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας από ρήμα απαρέμφατο debeo.
Quod imperandum militibus esset.

(3 μονάδες)

5 γ. Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «Aliguis nuntiavit…»
ea cerva quodam die fugit.

(4 μονάδες)

5 δ. Να τραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική:
Nam cum ad eum magnum pondus auri publice missum Samnites attulissent, ut eo uteretur, vultum risu solvit et protinus dixit.

(2 μονάδες)

Από τον Κλασσικό Τόμεα του Φιλολογικού Τμήματος
των Φροντιστηρίων Πουκαμισάς Ηρακλείου
συνεργάστηκαν: Σ. Αναγνωστάκη, Μ. Παγωμένου,
Χ. Πυργιανάκη, Κ. Χριστοδουλάκης